

Havacılık Bilgi Yönetimi

Aeronautical Information Management

F. Dilek Türkoğlu

Havacılık Bilgi Yönetimi Çalışanları Derneği, Adnan Menderes Cad. No. 25/99, Çubuk, Ankara.
f.dilek.turkoglu@dhmi.gov.tr

Öz: Uluslararası son gelişmelere ve artan hava trafiğine bağlı olarak havacılık bilgi servisleri, havacılık bilgi yönetimi olarak yapılmaya başlamıştır. Amaç uçak işleticilerinin, pilot ve diğer kullanıcıların anında Internet üzerinden web tabanlı havacılık bilgilerine ulaşmalarıdır. Ülkemizde bu alandaki çalışmalar takip edilerek proje bazında uygulamalara başlanmıştır. Bilgi yönetimi görevini yerine getirecek eğitimli uzman personel ile uluslararası sivil havacılık sektöründeki çalışma gruplarında veya uluslararası sivil havacılık örgütlerinde görev alacak nitelikte elemanların yetiştirilmesi hedeflenmelidir. Bu amaçla ulusal bir stratejinin ve stratejiye bağlı havacılık politikalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: Havacılık bilgi yönetimi, havacılık bilgi hizmetleri

Abstract: *Aeronautical information services are restructured as aeronautical information management services due to the current international developments and increased air traffic. The purpose is to make the web-based aeronautical information instantaneously available for the access of aircraft operators, pilots and other users via the Internet. Although these studies are pursued by our country and project based implementations are commenced, training of experts who will fulfill the aeronautical management tasks is required. Moreover, a strategy aiming at training well-qualified personnel who would participate in the working groups of the international civil aviation sector or who would work for the international civil aviation organizations, needs to be developed.*

Keywords: *Aeronautical information management, aeronautical information services*

Giriş

Uçuş güvenliği, etkinliği ve verimliliği için; havacılık bilgilerinde güvenliği, kaliteyi, etkinliği ve verimliliği sağlamak ve ülkeler arası havacılık bilgilerinin

toplanmasında, yönetiminde ve dağıtımında standart bir yapı oluşturulması gerekliliği doğmuştur.

Havacılıkta Bilgi

Uluslararası sivil havacılığın bir gereği olarak, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına (International Civil Aviation Organization [ICAO], 2003) üye olan her devlet, kendi hava sahası ile hava trafik hizmetlerinden sorumlu olduğu sahalara ilişkin havacılık bilgilerini belirli formatlara uygun olarak toplamak, değerlendirmek, hazırlamak ve zamanında yayımlamaktan sorumludur. Devletler söz konusu hizmetleri yürütecek birimleri de oluşturmak zorundadır. Uluslararası Hava Seyrüseferi'nin güven, düzen, kalite, verimlilik ve etkinliği için gerekli olan bilgi akışını sağlamak amacıyla; uçak işleticileri, sivil ve askeri havacılık otoriteleri ile havacılıkla ilgili firmaların uçuş öncesinde, uçuş esnasında ve sonrasında ihtiyaç duyacağı verilerin tamamının bilgisayar ortamında, Türkçe ve İngilizce, belirli formatlara uygun olarak hazırlanması ve dağıtılması gerekmektedir. Ülkemizde bu görevi Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Seyrüsefer Daire Başkanlığına bağlı Havacılık Bilgi Yönetimi birimleri yerine getirmektedir. Bilgi olmazsa uçuşun da yapılamayacağı gerçeğiyle hareket eden Havacılık Bilgi Yönetimi birimlerimiz, havacılıkta bir bilgi bankası özelliği taşımakta olup, gerek uçuş personeline gerekse uçuşu yerden yönlendiren personele uçuş güvenliğine etki edebilecek her tür bilgiyi temin etmekle yükümlüdür.

Havacılıkta Bilgi Yönetimi

Ülkemizin de üye olduğu Avrupa Havacılık Güvenliği Teşkilatı'nın (Eurocontrol, 2003) Hava Trafik Yönetimi Stratejisinde; havacılık bilgilerinin uçuşun tüm aşamalarını desteklemesi, uçuş sonrasında verilerin saklanması ile Avrupa Hava Sahasındaki operasyonların güvenilirliğinin artırılması esas alınmıştır. Değişim ve standardizasyonun geliştirilmesi, ortak değerlerin kullanımı, teknolojik yenilikler ve entegrasyon gibi faktörler havacılık bilgilerinin akışına hız, kalite ve güvenilirlik kazandırmıştır. Son yıllarda, Tek Avrupa Hava Sahası Stratejisinde havacılık bilgi kalitesini artırmak, dijital ve entegre bilgi sistemleri geliştirmek için "sistem genelinde bilgi yönetimine" dayalı çalışmalar başlatılmış olup; ülkemiz bu çalışmalara Avrupa Havacılık Bilgi Hizmetleri Veri Tabanı (European AIS Database [EAD], 2007) gibi

projelerle iştirak etmiştir. “Güvenli uçuş için geçerli veri” sloganını benimseyen Avrupa Havacılık Bilgi Hizmetleri Veri Tabanı (EAD); Avrupa Birliği hedefine ve yapılanmasına uygun olarak üye devletlerin havacılık yayınlarını tek bir merkezde toplayarak değerlendirmekte ve söz konusu yayınları kullanıcılara zamanında, doğru ve standart bir formatta ulaştırmaktadır. Böylece üye devletler için hem havacılık verilerinin kalitesi yükselmekte hem de maliyeti azaltılarak uçuş güvenliği ve verimliliği sağlanmaktadır.

Havacılık bilgi yönetimi kavramı ile havacılık bilgi servisinin görev alanı genişlemiş olup, uçuşun her safhasında gerekli havacılık bilgilerine elektronik ortamda daha kaliteli olarak doğru zamanda ve doğru yerde ulaşılması sağlanmıştır. Kâğıda dayalı çalışmalar yürüten havacılık enformasyon hizmetleri kavramından; sistemler düzeyinde bilgisayar ortamında doğru, kapsamlı, kaliteli ve global havacılık bilgisini temin edecek havacılık bilgi yönetimine geçiş faaliyetleri tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de başlatılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye olarak; havacılıkta bilgi yönetimini uluslararası standartlarda gerçekleştirebilmek için; global havacılık bilgi yönetimine ayak uydurabilecek, genel havacılık bilgi yönetimi çalışması (Common AIS Staff Profiling [CASP],

2007) profiline uygun uzman personelin eğitilmesi ve istihdamı gerekmektedir. Ayrıca, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü ve Avrupa Havacılık Güvenliği (Eurocontrol) Teşkilatı’nın konsepti ve stratejisi doğrultusunda havacılık bilgi yönetimi çalışma ve forum gruplarında yer alarak sorunları tartışabilecek, uluslararası kararlara katılabilecek akademik bir kadronun yetiştirilmesi önem taşımaktadır. En önemlisi de; havacılık bilgi yönetiminde uluslararası platformda söz sahibi olabilmek için uzun vadeli hedeflerinin belirlenmesi, bir strateji oluşturulması ve bu stratejiye göre yapılanmanın en kısa zamanda gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kaynakça

- Common AIS Staff Profiling*. (2007). 20 Temmuz 2007 tarihinde http://www.eurocontrol.int/aim/public/standard_page/qm_casp.html adresinden erişildi.
- Eurocontrol: Air traffic management strategy for the years 2000+*. (2003). (2 cilt). 20 Temmuz 2007 tarihinde <http://www.eurocontrol.int/eatm/gallery/content/public/library/ATM2000-EN-V1-2003.pdf> adresinden erişildi.
- European AIS Database*. (2007). 17 Temmuz 2007 tarihinde <http://www.eurocontrol.int/ead/> adresinden erişildi.
- International Civil Aviation Organization. (2003). *Standards and recommended practices. Annex 15- Aeronautical Information Service*. Chapter 3-1.